

Folium officiale dioecesis Lavantinae.

Cerkveni zaukaznik za Lavantinsko škofijo.

Kirchliches Verordnungsblatt für die Lavanter Diözese.

Inhalt. 13. Postni pastirski list za leto 1918 o častitosti in vrednosti človeka. — 14. Nadpastirska prošnja za pomoč ubogim begunskim otročičem iz juga. — 15. Taxa dioecesana pro Missis

manualibus, legatis et fundatis. — 16. Slovstvo. Literatur. — 17. Diözesan-Nachrichten.

13.

Postni pastirski list za leto 1918 o častitosti in vrednosti človeka.

M I S E R E,

po božji milosti in božjem usmiljenju knezoškof Lavantinski, sporoči častivrednim dušnim pastirjem in vsem vernikom svoje škofije pozdrav in blagoslov ter jim želi vse dobro v imenu presvete Trojice!

Faciamus hominem ad imaginem
et similitudinem nostram! (Gen. 1, 26).

V Bogu ljubljeni verniki!

PrISRČNO sem želel, da bi vam mogel v velikonočni pozdrav naznaniti srečni sklep splošnega, ugodnega in blagoslovljenega miru med narodi. Kaj rad bi dal vsepovsod po staročastiti škofiji razobesiti velikonočno bandero kot zastavo miru. Vendar pa še vedno stojimo v znamenju grozne svetovne vojske, in zdi se, da hoče prihodnja Velika noč biti četrta vojna Velika noč. Le od vzhoda sem dani jutrnja zarja vzhajajočega solнца miru. Na večeru in na jugu je nebo še silno oblačno. Da, v preteklem letu 1917 je bila naši ljubi Avstriji celo od nekaterih novih strani (naposled dne 16. decembra od kubanske ljudovlade) napovedana vojska. Toda dozdevlje se mi, da smo na potu k mnogozaželjenemu, že v dosežni bližini se nam smehljajočemu miru. Pod vseodobrega Boga varstvom gremo naproti srečnejšim, boljšim časom.

V pripravo vzveličavne prihodnosti v častnosti in večnosti hočem namesto težavnega mirovnega vprašanja z vami v svojem letošnjem podučnem pastirskem listu razpravljati in rešiti neko drugo prevažno vprašanje, staro pa vedno novo vprašanje namreč odkod in kam, vprašanje o častitljivosti in vrednosti človeka. V težkih časih svetovne vojske, ko dan za dnevom izkrvavi na tisoč in stotisoč človeških življenj, ko razpadajo milijoni in milijarde zemeljskih bogatij in zakladov v prah in pepel, v teh časih vsestranske izpremembe in nestalnosti reči ostane veliki nauk o vzvišenem namenu in poklicu človeka, glede na njegovo telo in na njegovo dušo, za neštete bogat vir luči in tolažbe, vzveličanja in poguma. Čim večje so težave in skrbi, nadloge in stiske zunanjega življenja, tem koristneje je, iskati miru in pokoja v previsokem končnem cilju, pomenu

in namenu človeškega življenja. Sredi bojne burje krepki in trdi katoliškega kristjana stalni pogled na njegovo bistvo, na njegovo življenje tukaj in na njegovo življenje tamkaj. Našim vrlim vojščakom daje moči in poguma v premnogih nevarnostih krepko upanje na večno srečno življenje. Sama gola misel domoljubja pač ne ponuja boritelju zadosti tolažbe in hrabrosti.

Ravno v vihnih in nevarnih, v bolečin polnih dobah so se modri možje zatekali k premišljevanju večno veljavnih, tolažljivih resnic in so iz njih zajemali pomirjenje, oporo in krepčilo. Najduhovitejši med cerkvenimi očeti, s v. Avguštin, je spisal v vojski, ki je takrat divjala in besnela po vseh pokrajinah rimskega cesarstva, svoje globoko-temeljite spise o duhovnosti, neumrljivosti in vzvišenosti duše ter o njenem razmerju do Boga.¹ Trdno upam k Bogu, da bo tudi mojim ljubim škofljanom iz letošnjega postnega pastirskega pisma dotekalo v bogati meri mnogo tolažbe in okrepčave, moči in srčnosti in stanovitosti v prenašanju raznovrstnih nadlog in težav. Iz pravega odgovora na prevažno vprašanje „Kdo si, o človek?“ nam bo došlo samo ob sebi spoznanje, kako častito in vzvišeno, koliko vredno in kako dragoceno je človeško življenje. Največje bogastvo države je ljudstvo. In zdaj, koliko blagih mož in vrlih mladeničev je pobrala vojska, pa jih je prezgodaj, nagloma pokončala! Da, neizmerno škodo je krvava borba narodov prinesla in napravila človeštvu v strahovitih letih 1914 do 1918. Mi žalujemo nad tem; toda naša žalost nam ne bodi k smrti, marveč bodi nam k življenju! (II. Kor. 7, 10).

Po pravi presoji in dobri rešitvi prepombnega življenjskega vprašanja se bo moralo preobraziti in uravnati vse naše prihodnje dejanje in nehanje, vse naše obnašanje v

osebnem, družinskem in meščanskem življenju. Jasno in očitno bo nastala iz tega za nas vse sveta dolžnost, odslej za telo in dušo tako skrbeti, da bo to v prosepah slave božje in našega vzveličanja. Zakaj Gospod nas je v svojo slavo in tako tudi v našo blaženost ustvaril, upodobil in naredil. (Iz. 43, 7). Vse sovražnike duše in telesa bomo morali neprestano krotiti in premagovati, da bomo dospeli do večnega miru v nebeški domovini.

Preden se vglobimo v pojasnjevanje znamenitega in odločilnega vprašanja o svojem početku, o svojem tostranskem in onostranskem namenu, prosimo v globoki ponižnosti Svetega Duha za njegove darove modrosti in umnosti, dobrega sveta, učenosti in pobožnosti. Naše delo naj služi k večji časti božji in k večji sreči Lavantinskega ljudstva. O Kralj ljudstev in njih hrepenenje in vogelni kamen, ki jih druži in drži, pridi in reši človeka, ki si ga upodobil iz zemlje!

Predragi v Kristusu Gospodu!

Na svojih potovanjih po Avstriji in Nemčiji, po Švici, Italiji in Franciji sem v večjih mestih, kakor na Dunaju in v Pešti, v Koloniji, Florenci in Rimu, v Neaplju, Milanu, Genovi in Parizu kaj rad obiskoval galerije slik ali zbirke umotvorov slavnih mojstrov slikarstva in kiparstva. Ako sem prišel v takšno zanimivo zakladnico, sem brž vedel, kje da se nahaja najdragocenejše delo. Kajti tam je bila zmeraj zbrana največja množica gledalcev. Ako sem se jim pridružil, sem brž slišal hvalo in ceno dotične umetnine. O krasota in lepota slike, se je reklo pri neki podobni Raffaella, kralja slikarjev; ta umetna slika, edina svoje vrste, se ne da preplačati, ker je njen stvaritelj nesmrtni Santi. V pariškem Louvre-muzeju, ki sem ga obiskal leta 1910, se je množica gnetla pred poglavitim delom Leonarda da Vinci, pred sliko smehljajoče se Mone Lise, iz katere

¹ De immortalitate animae. — De quantitate animae. Primeri Dr. Martin Grabmann, Die Grundgedanken des hl. Augustinus über Seele und Gott. In ihrer Gegenwartsbedeutung dargestellt. Köln, 1916.

govori neposnemljivo duševno gibanje. Za nobeno kraljestvo, tako so dejali, bi izredna slika ne bila kupiti. O tej zgodovinski pomemljivi podobi se bo govor še pa pozneje vrnil.

Globoko zatopljen v misli o vsem, kar sem videl in slišal, sem vsakokrat zapustil takovšne zbirke slik in kipov ter sem si, hočeš nočeš, stavil vprašanje: Če se mrtva podoba kakega človeka, narejena od slavnega mojstra, zdi tako krasna in je tako dragocena, kaj je potem z živo, od Mojstra mojstrov ustvarjeno človeško podobo? Človek, venec in kralj vidnega stvarstva, je podoba, in kdo je njen podobar? Knjiga knjig nam nezmotno pripoveduje začetek tega čudovitega dela. Preznamenito, klasiško mesto se glasi: „In Bog je rekel: Naredimo človeka po svoji podobi in podobnosti! In Bog je ustvaril človeka po svoji podobi; po podobi božji ga je ustvaril, kot moža in ženo nju je ustvaril... In Gospod je upodobil človeka iz ila zemlje in je vdihnil v njegovo obličje duha življenja; in bil je človek živa stvar.“ (Gen. 1, 26. 27; 2, 7). To je čudovita dogodba ustvarjenja človeka, ki je kot zadnja in najvišja stvar na zemlji bil poklican v življenje s posebnim dejanjem ustvarjenja.

Faciamus hominem ad imaginem et similitudinem nostram! Naredimo človeka, tako se je nekako posvetoval troedini Bog, po svoji podobi in podobnosti! Et creavit Deus hominem ad imaginem suam; ad imaginem Dei creavit illum. In Bog je ustvaril človeka po svoji podobi; po podobi božji ga je ustvaril. Človek je torej podoba nepopisne vrednosti in neizmerne veljave, ker je od večnega Stvarnika ustvarjen, upodobljen in narejen. Celi človek, obstoječ iz telesa in duše, je podoba božja. Seveda, telo je to samo le v gotovem zmislu, vkolikor je namreč orodje in takorekoč zrcalo duševnega življenja. Ker je Bog duh, zato more le breztelesen človeški duh nositi v pravem pomenu podobnost božjo.

Sveti očetje učijo, da ni le duša, marveč da je tudi telo človeka nekako deležno podobe in podobnosti božje. Tuintam razlagajo svetopisemsko besedo ad imaginem tako, da je telo podoba božja, v duši pa da sije similitudo, podobnost z Bogom. Večkrat pravijo, da je duša v pravem pomenu slika božja, telo pa da sicer ni podoba svojega Stvarnika, pač pa da je duši primerjeno in da njena podobnost z Bogom odseva tudi na telesu. Večinoma se razlaga imago, podoba o natorni sličnosti duše z Bogom, o njeni duhovnosti in neumrljivosti; similitudo, podobnost pa se umeje o nadnaravnih podobi, o njeni svetosti in pravičnosti pred prvim grehom in po storjenem grehu o njenem opravičenju in posvečenju po posvečujoči milosti.

Iz povedanega razvidimo, da mora človek svoje telo in zlasti še svojo dušo visoko ceniti in skrbno spoštovati, da tako z obema doseže svoj večni namen, večno življenje v nebeškem raju. Kralj David je z občudovanjem premišljeval nebo in zemljo, in našel je, da je na zemlji najlepša in najkrasnejša stvar človek, zato je globoko ganjen zaklical: „Kaj je vendar človek, da se ga ti, o Bog, spominjaš! Gloria et honore, s slavo in častjo si ga ovenčal ter si ga postavil nad dela svojih rok.“ (Ps. 8, 5. 7).

Ljubi moji! Premišljujmo zdaj v svoje vzveličanje in v svoj mir pred vsem velikost človeškega telesa tukaj na zemlji, da bomo potem mogli tem bolje ceniti njegovo veličastvo v nebesih! Ono je imenitnejše in izvrstnejše, kakor so vse druge telesne reči. Ono je čudovito delo troedinega Boga. Kakor vsa ustvarjena bitja, tako mora tudi človeško telo klicati tja gori k nebesom: Ti si me ustvaril! Kdo drugi bi bil tudi mogel v življenje poklicati ta občudovanja vredni umotvor?

1. Vsemogočnega Boga očetovska roka je upodobila telo človekovo. O drugih stvarih uči David: Bog je rekel in bile so

narejene; ukazal je, in bile so ustvarjene. (Ps. 148, 5). O človeškem telesu pa poje psalmist: Tvoje roke so me naredile in upodobile. (Ps. 118, 73). Prav primerno piše o tem sv. cerkveni oče in škof Ambrozij: „Živalij niso naredile tvoje roke, o Bog! Ti si samo le rekel, vode naj rodijo lazniino, ki ima v sebi življenje, in zemlja je rodila štirinožne živali in lazniino. Mene pa si ti sam naredil, mene si upodobil z lastnimi rokami.“ Nežni izraz božje roke spominja na vsemogočnost in modrost, dobrotljivost in ljubezen, ki jo je Bog posebej pokazal pri upodobitvi človeškega telesa.

Resnično! Človeško telo je po svoji postavi in uredbi čudovita stavba. Ono združuje v sebi vse umetnosti in jih prav dobro izraža. Obličje človekovo¹ je zrcalo njegove duše, na katerem se dajo spoznavati njegove misli. Njegovo oko je okno, iz katerega duša gleda ter oznanjuje svoje stanje, kakor veselje in žalost, ljubezen, milobo in resnobo. V očesu, kralju med čuti, se zrcali ves vidni svet; to je svet v malem pred zunanjim svetom v velikem. Po očesu, tem svetilu telesa (Mat. 6, 22), prejemamo še le predstave, dobivamo podobe vidnih stvari. Kaj umetno sestavljeno je uho, brez katerega bi bilo naše življenje kakor tihi grob. Uho sliši besedo, ki je poslanka duha, čuje petje in godbo. Kako dragoceni darovi Stvarnika so okus, voh in tip, brez katerih čutov bi bilo človeško življenje težko, silno težko prenašati!

In da omenim le eno notranjo prednost človeškega telesa, kako čudovito urejeno je srce! Ono je zbirališče vse krvi, ki neprenehoma teče iz njega skozi žile po vsem telesu in se zopet tja steka. — In vsi čuti, ti pomočniki razumne duše, so v najlepšem soglasju, in vsi udje, čeprav jih je toliko, služijo v redu drug drugemu, si koristijo ter drug drugemu lepšajo. V premišljevanju o častitosti človeške postave piše sv. Avguštin: „Človek

ni ustvarjen tako, kakor so druge žive stvari brez uma obrnjene navzdol k zemlji, marveč on je ustvarjen z navzgor k nebu vzravnanim telesom, in to ga opominja, da naj hrepeni po rečeh, ki so više.“¹ Prevzet visokosti od Boga iz zemeljskega prahu upodobljenega telesa je vskliknil medenosladki cerkveni učenik sv. Bernard: „Poglej pastirja, povzdignjene glave stoji tu, medtem ko njegova čreda sklonjena zre k zemlji!“

2. Čast in vrednost človeškega telesa povišuje in povečuje posebni namen, za katerega je ustvarjeno. Ono je namenjeno v prebivališče in v orodje duhovne, neumrljive duše. Duša mora prebivati v telesu, dokler se mudi na zemlji. V svojem delovanju je mnogovrstno odvisna od telesa. Telo ji po svojih čutih dovaja vtise, po katerih dobiva predstave, ki jih potem predeluje v misli in pojme, v sodbe in sklepe in s katerimi odločilno vpliva na voljo.

Duševno življenje dosega svoj razvitek in svojo popolnost z izpopolnitvijo telesnih udov. Cvet in propad duhovnega življenja sta večinoma v zvezi s stanjem telesa. Mens sana in corpore sano, zdrav duh v zdravem telesu. Stari ta pregovor potrjuje izkušnja. Celostalne duševne lastnosti koreninijo v telesnih posebnostih. Telo in duša nista namreč rahlo,

¹ De civitate Dei lib. 22. c. 24. — Prečudni ustroj človeškega telesa že sam dokazuje, da biva nad nami neskončno modro bitje. Ko je Klaudij Galenus, poleg Hippokrata najznamenitejši zdravnik starega veka, po nekem mnenju okrog 163 po Kristusu učenik zdravilstva v Rimu in telesni zdravnik cesarjeviča Kommoda, pisal knjigo o človeškem telesu, je neki zaklical: O Ti, ki si nas ustvaril! Ko opisujem človeško telo, menim, da pojem hvalno pesem v tvojo slavo. Častim te bolj, če razodevljem lepoto tvojih del, kakor če dam zažigati v tempeljnih dragoceno dišeče kadilo. (De usu part. Lib. 3. c. 10. Scripta minora, izdali v 3 zvezkih Marquardt, Müller in Helreich 1884 do 1893. — Johann Valerian Jirsik, Populäre Dogmatik oder Glaubenslehre der katholischen Kirche. Wien, 1865. Str. 135 nsl. — Dr. J. Klug, Apologetische Abhandlungen. Paderborn, 911. I. Abhandlung. Str. 49 nsl).

¹ Walter Rothes, Die Schönheit des menschlichen Antlitzes in der christlichen Kunst. Köln, 1914.

po vnanje postavljeni drug poleg drugega, marveč sta po notranje drug z drugim zedinjeni. Oba dela skupaj dasta enotno, osebno bitje, človeka. Prah in duh, vidno in nevidno, minljivo in neminljivo, umrljivo in neumrljivo, vse to je tukaj združeno v prečudno enoto. „Spoznaj, o človek, opominja veliki opat Klaravalski sv. Bernard, spoznaj slavo, ki jo imaš kot človek! Imaš, kakor imajo tolikere druge reči na svetu, telo. Imaš pa tudi še nekaj višjega, in nobena druga stvar ne more prenašati primere s teboj. V tebi sta namreč meso in duša medsebojno združeni in zedinjeni.“ Tako je torej izredno visoko in vzvišeno mesto človeškega telesa v stvarstvu. Po svojem ustvarjenju, po svoji uredbi in po svojem namenu je čudovito delo vsemogočnega Očeta, Stvarnika nebes in zemlje.

3. K prav posebni plemenitosti je povzdignila človeško telo druga Oseba božja. Ko se je dopolnil po usodepolnem prvem grehu čas odrešenja človekovega, tedaj je poslal Bog svojega Sina, upodobljenega iz žene. (Gal. 4, 4). In Beseda je meso postala in je med nami prebivala, in mi smo videli njeno čast kakor čast Edinorojenega od Očeta, polno milosti in resnice. (Jan. 1, 14). Ko je bil poslan večni Sin božji iz nebes na zemljo, si je izbral človeško telo za odelo svojega božanstva ter je nosil to ogrinjalo krog svoje božje narave ne le dolgih 33 let na zemlji, marveč on ostane z njim neločljivo združen na vse večne čase. Kolika čast in odlika za človeško telo, da si ga je Jezus Kristus sam privzel in da ono spada k božji postavi našega Gospoda in Vzveličarja! Više človeška natora ni mogla biti povzdignjena, kakor kamor jo je povzdignil Bog človek, ki je svojo božjo in svojo človeško naravo hypostatno, najtesneje združil v eni osebi in sicer božji.

In kakor je vroče in dolgo zaželjeni Odrešenik pri svojem prihodu na svet dejal:

Žrtev in darov nisi hotel, **telo** pa si mi pripravil (Hebr. 10, 5), tako je služil na zemlji s svojim telesom nebeškemu Očetu za večno srečno odrešitev človeškega rodu. Jezus je živel in delal na tistem skozi 30 let in je potem tri leta potoval od kraja do kraja po Palestini, je učil, molil, se je postil in je delal čudeže v korist telesu. Dajal je gluhim posluš, slepim pogled, mutastim govor, hromim hojo, mrtvim življenje. Izvrševal je telesna in duhovna dela usmiljenja. Na otročiče je polagal roke, jih je objemal in blagoslovljal. Da bi nahranil in pokrepčal človeško telo, je storil svoj prvi čudež v Kani Galilejski in dva skrivnostna čudeža pomnožitve kruhov v puščavi. Še več! Pri večnega spomina vredni zadnji večerji je dal svoje presveto telo v duhovno jed apostolom in vsem odrešenim. Da bi rešil človeško telo večne smrti, pekla, je na svojem telesu krvavi pot potil, se je dal zvezati, bičati, s trnjem venčati, križati in je pustil na križu prebosti svoje božje srce. Posvečeni smo z daritvijo **telesa** Jezusa Kristusa enkrat za vselej. (Hebr. 10, 10).

In kakor je Jezus s telesom in z dušo vstal od mrtvih, enako bo tudi človeško telo sodnji dan vstalo in se bo zopet združilo s svojo dušo. Verujem v vstajenje mesa in večno življenje, tako se glasita poslednja dva člena apostolske veroizpovedi. Človeško telo je na zemlji nekaj velikega in še nekaj mnogo večjega bo v nebesih zavoljo lastnosti, ki jih bo tam imelo, in zavoljo radosti, ki jih bo tam uživalo. Pravični se bodo svetili kakor solnee v kraljestvu svojega Očeta. (Mat. 13, 43). Njihova telesa bodo brez trpljenja. „Bog bo obrisal vse solze od njih oči, in smrti ne bo več; tudi ne bo več ne žalovanja ne vpitja ne bolečine.“ (Skr. razod. 21, 4). Telo bo deležno dušinih radosti. Sv. cerkveni učenik Anzelm opisuje navdušeno to tako le: „Oči, ušesa, nos, roke, grlo, srce, pljuča, noge, mozeg in vsi udje bodo čutili tako nenavadno veselje in sladkost, da bo v resnici ves člo-

vek prevzet od potokov blaženosti božje in napojen od polnosti božje hiše.“ Tu ne moremo mi ljudje nič več govoriti. Tu odpove vsaka beseda in podoba. Sv. apostol Pavel piše: Oko ni videlo, uho ni slišalo, in v srce človekovo ni prišlo, kar je Bog pripravil tistim, ki ga ljubijo. (I. Kor. 2, 9). Ni čuda! Zakaj izvoljeni bodo enaki podobi Sina božjega (Rimlj. 8, 29); oni bodo podobni poveličanemu telesu Gospodovemu v nebesih in bodo z njim vred živeli v večni sreči.

4. Predragi! Zdaj poznate od Očeta nebeškega in od njegovega edinorojenega Sina človeškemu telesu izkazane mnoge in velike časti in prednosti. Kjer je pa prva in druga božja Oseba, tam je v njuni družbi tudi tretja. Kako pa se kaže delovanje Svetega Duha z ozirom na človeško telo? Vsled izvirnega greha je telo kaj oslabiljeno in nasprotuje duši. Telo raznovrstno zadržuje dušo, služiti Gospodu. Glasoviti vojščak Kristusov, ki se tudi vedno upodablja z mečem v roki, sv. Pavel, je iz izkušnje poznal silni boj med postavo v svojih udih in med postavo svojega duha ter je otožno zaklical: *Infelix homo ego, jaz nesrečni človek! Kdo me bo rešil od telesa te smrti?* Pa razsvetljeni apostol je dal na vprašanje tudi pravi odgovor: *Gratia Dei, milost božja po Jezusu Kristusu, Gospodu našem.* (Rimlj. 7, 24. 25).

Toda kdo nam deli od Kristusa pridobljeno milost božjo? Sveti Duh. On je, ki nam daje posvečujočo milost, in na tem ima svoj primerni delež tudi naše telo. To je jasno iz globokoumnih besed sv. Pavla: „Ali ne veste, da so vaši udje tempelj Svetega Duha, ki je v vas, ki ga imate od Boga, in da niste svoji? Zakaj kupljeni ste za drago ceno. Častite in nosite Boga v svojem telesu!“ (I. Kor. 6, 19. 20). O, kolika je vendar častitljivost človeškega telesa! Sveti Duh prebiva v duši po posvečujoči milosti, deli pa tudi telesu

svetost in ga posvečuje v svoj tempelj, da bi bilo vredno orodje duhovne duše. Naše telo je torej, če smo v stanu posvečujoče milosti, živa cerkev, je živ hram in dom Svetega Duha.

Posvetivna in oživljajoča moč zakramentov svete Cerkve prihaja duši po telesu, ki pa vsled tega samo dobiva svetost in posvečenje. Voda svetega krsta lije po telesu krščenca; in z dušo vred bi naj bilo tudi telo posvečeno. Pri birmi se pokriža čelo z blagoslovljeno krizmo, in s tem se potrđita duša in telo po Svetem Duhu. Pri najsvetejšem Zakramentu altarja se položi Gospodovo telo na jezik, in evharistični Vzveličar se združi z našim telesom in z našo dušo. Pri zakramentu svete pokore občuti srce kes, usta se izpovejo, uho sliši duhovnikovo odvezo, in vest se pomiri in duša razgreši. Pri prejemu mašniškega posvečenja in zakramenta svetega zakona se tudi telesno življenje posveti in poblaži z milostjo božjo. V zakramentu svetega olja se mazilijo posamezna čutila, in bolnik prejme dušno in večkrat tudi telesno zdravje, če je koristno njegovi duši.

V toliki meri vpliva Sveti Duh na človeško telo, ga posvečuje, prebiva v njem, povišuje neizmerno njegovo čast in veljavo. In potemtakem je naše telo čudovito delo troedinega Boga. Po vsej pravici terja sv. apostol narodov od nas, da naj slavimo in nosimo Boga v svojem telesu. *Glorificate et portate Deum in corpore vestro!* (I. Kor. 6, 20).

5. Z ozirom na opisano vrlino in vrednoto človeškega telesa, kaj čuda, te vprašam, krščansko-katoliško ljudstvo, da je naša sveta mati Cerkev vselej imela in da ima človeško telo v časti in da mu izkazuje čast celo tedaj, ko ga duša zapusti in ostane ono samo na zemlji? V prvih krščanskih stoletjih so smele le posvečene osebe, kleriki, pokapati mrliče. Z vso spoštljivostjo so se polagala mrtva trupla v grobe, nikakor ne v ogenj.

Škofje in mašniki so služili v katakombah ali podzemeljskih grobiščih svete maše nad trupli slavnih svetih mučencev. Kesneje so pokapali ostanke svetih izpričevalcev v posvečenih cerkvah. V srednjem veku so napravljali pokopališča naokrog cerkev, zato so jih imenovali tudi cerkvene dvore ali cerkvišča. Trupla svetnikov je Cerkev devala v oblačila, bogato našita z okraski iz zlata in dragih kamnov, ter jih je shranjevala v dragocenih krstah. Takšno spoštovanje izkazuje Cerkev še dandanašnji ostankom svetnikov. Katoliški duhovnik sme služiti sveto mašo samo le nad koščicami svetih mučencev. Nova pokopališča škofje zelo slovesno blagoslovljajo med veličastnimi, dušo in srce močno pretresujočimi obredi. Vrhutega še prejme sleherni grob od duhovnika poseben blagoslov.

Grobovi in rakve rajnih so nam katoliškim kristjanom kaj ljubi in dragi. Mi lepšamo ta častitljiva počivališča in jih ohranjujemo v dobrem stanu. Saj krijejo telesa, ki so bila združena z večno živečimi dušami in ki bodo po vstajenju mesa zopet z njimi zedinjena. V preteklem vojnem letu sem vas, ljubi Lavantinci, s prijaznim pastirskim pismom povabil, da bi po svojih močeh prispevali k stroškom za oskrbovanje in ohranjanje gostorednih vojaških gomil. In darovali ste daleč nad petnajsttisoč kron za dostojno oskrbo c. in kr. vojaških pokopališč, kakršno imamo zdaj v naši škofiji v Sternthalu pri Ptujju,¹ ter ste tako počastili umrljiva telesa neumrljivih vojakov-junakov.

Dragi moji! Iz vsega povedanega moramo vzveličavne nauke posneti in povzeti za svoje življenje. Kakor odlikujeta Bog in njegova sveta Cerkev človeško telo, enako mora tudi posamezni človek to svoje svetišče imeti v časti, ga mora visoko ceniti in zvesto varovati. Velika, prevelika je vrednost telesnega življenja. Ono se ne sme brezvestno postavljati v nevarnost ali celo uničevati z umorom, s samomorom,

z dvobojem in z ostudno pregreho zoper početek otroškega življenja. Peta zapoved božja to najostreje prepoveduje. Da, če se zakon ne drži v svetosti, tedaj ne morejo največje zmage ohraniti ljudstva pri življenju. Zakon je torej treba z vso odločnostjo braniti pred brezvestnostjo žen in pred izprijenostjo mož. Človeško telo se mora spodobno in modro gojiti. Skrb za telo pa nikakor ne sme biti na škodo višjim, duhovnim in versko-nravnim dobrotam. Po vojski, na pragu nove dobe, bo morala biti naša važna naloga in naša velika skrb v tem, da bomo sodelovali pri zdravljenju teles in pri posvečenju duš, pri krščanski vzgoji naše vsled dolgotrajne vojske močno zanemarjene mladine, pri duhovni obnovitvi hudo razdejanega sveta.

Cel človek, ta sinteza ali sestava iz telesa in duše, skrbi vzveličavno za oba dela ter nju rešuje za nebesa po apostolskem nauku: Duša in telo naj se brez graje ohranita v prihod Gospoda našega Jezusa Kristusa. (I. Tes. 5, 23). Svoje telo moramo varovati zlasti lenobe, mehkužnosti in nečistosti. Božji Vzveličar nam je tudi v skrbi za telo najboljši Učenik. Jezus Kristus je opravljal desetletja s svojimi rokami trdo tesarsko delo in v treh letih, ko je javno učil, je dovršil neizmerno veliko telesnega in duševnega dela. Pač vredno in pravično je, da molimo in prosimo s sv. Ignacijem Lojolanom: Corpus Christi salva me! Telo Kristusovo, blagoslovi tudi naše telo, ki je rojeno za trud in delo, ad laborem, kakor je ptica ustvarjena za letanje. (Iob 5, 7). Postopanje uči mnogo hudega. Delo upogne upornega hlapca, tako se glasi dvoje življenskih navodil modrega Siracida. (Ekli. 33, 27. 29).

Po krščanski morali ali nravni postavi urejena skrb za telo gleda vedno na dostojnost, poštenost, sramežljivost. Ona se ogiblje ničemurnosti, obsoja vse, kar je spotikljivo in nespodobno, beži pred vsem, kar daje pohujšanje. Sveti cerkveni očetje ostro sva-

¹ Dr. Michael Napotnik, Gedenket der verewigten Helden und vergesst sie nicht! Marburg, 1918. Strani 46.

rijo pred grdo navado nerednega negovanja telesa, kažoč na človeško telo, kakor je bilo ustvarjeno od Boga. Grajajo naprimer pačenje človeškega obličja z barvami in mazili, kakor tudi z neprimerno nošnjo las. Vsak poskus, popravljati božje delo, je razžaljenje božje. Goreči mučenik in škof Kartagenski, sv. Ciprian, piše v svoji knjigi o devicah: „Bog govori: Naredimo človeka po svoji podobi in podobnosti, in zdaj se drzne kdo izpreminjati in izboljševati, kar je Bog naredil? Delo slikarja preslikati, je razžaljenje mojstra.“ Na drugem mestu kliče afričanski sv. učenik gizdavi ženi in mladenki: „Non metuis, ali se ne bojiš, da bi te na dan vstajenja tvoj Stvarnik ne hotel spoznati in da bi te, ko bi naj prejela obljubljeni plačilo, ne zavrnil in izločil ter ti kot oster Sodnik zaklical: To ni moje delo, to ni naša podoba! Opus hoc meum non est, nec imago haec nostra est.“¹

Nadalje moramo svoje telo čuvati in varovati mehkužnosti. Mehkužnost slabi telo in draži strasti. Trud in napor pa ga trdita, mrtvenje in zatajevanje samega sebe ga strahujeta in krotita. O potrebnosti ter koristi zunanjega in notranjega zatajevanja samega sebe sem vam pisal na praznik izpreobrnjenja sv. Pavla 1891 obsežen pastirski list,² ki ste ga prav radi poslušali in prebirali. Sledimo tudi v tem za stopinjami božjega Vzveličarja! Pravkar rojen, je bil v mrzli zimi položen v jaslice na trdo slamo. Kot otrok se je podajal na težavna pota iz Nazareta v Jeruzalem in zopet nazaj. Štirideset dni in noči se je postil ter je stradal v strašni puščavi. Kot Učenik je potoval med vsakovrstnim pogrešanjem po Judeji in Galileji, po Samariji in Pereji in v krajih Sidona in Tira. On ni imel, kamor bi bil položil svojo trudno glavo. Jezus je jokal in se je zgražal na telesu

in v duhu. Po končanem delu je sedel spehan in utrujen ob Jakobovem studencu, je počival na trdi klopi v čolnu, je klečal na kamenitih tleh. In naposled je dal svoje telo v vezi in v bičanje, v venčanje z ostro bodečim trnjem in v križanje. Mi vemo, da je bil naš stari človek s Kristusom vred križan, da bi se razdejalo telo greha in da bi več ne služili grehu. (Rimlj. 6, 6). Corpus Christi salva nos! Telo Kristusovo blagoslovi naše telo, da bo radovoljno prinašalo svojemu Gospodu in Stvarniku sleherno žrtev, kakor želi in zapoveduje požrtvovalni sv. Pavel: „Prosim vas, bratje, pri usmiljenju božjem, da daste svoja telesa v živ, svet in Bogu prijeten dar! Kakor imamo na enem telesu mnoge ude, vsi udje pa nimajo ravno tistega opravila, tako nas je mnogo eno telo v Kristusu, poedini pa smo drug drugega udje.“ (Rimlj. 12, 1. 4. 5).

Nadalje moramo svoje telo varovati izpridenja, nečistosti. Poglavitno zlo sedanjega časa je greh zoper šesto in deveto zapoved božjo. To je nesramežljivost, poželjivost mesa, nečistost. Mladeništvo in moški ponos, ženska čast in dekliška nedolžnost se teptajo v blato. Tisti, ki zapadejo tej pogubni pregrehi, so sebi in svojim bližnjim v strašno nadlogo. V borbi zoper to grozno časovno hudo morajo vsi marljivo sodelovati z naravnimi in nadnaravnimi pripomočki. Takovšnim padlim osebam je treba modro priskrbeti primerne delo in morajo se dvigniti k poštemu življenju. Njihov duh in njihova domišljija se morata odvrniti od počutnih predstav ter obrniti na nekaj višjega, čistejšega, nedolžnejšega. Svariti se morajo in varovati pred zapeljivci. Tu je le v pobegu rešitev. Dva angelja sta peljala za roko Lota iz kužne Sodome, rekoč: „Salva animam tuam, reši svojo dušo, ne oziraj se in ne mudi se nikjer po teh krajih!“ (Gen. 19, 17). — Nadnaravna moč in krepost svete vere reši tudi takovšne zaslje in izgubljene nesrečneže in nesrečnice. Izredni so uspehi molitve, daritve svete maše,

¹ De habitu virginum. Cap. 15. et 17. (S. Thasci Caecili Cypriani opera omnia. Ex recensione G. Hartelii. Vindobonae, 1868. Part. I. Str. 198 in 199).

² Dr. Mihael Napotnik, Pastirski listi. V Mariboru, 1907. Štev. VI. str. 63 do 79.

pretresljivega oznanjevanja besede božje in zlasti prejemanja svetih zakramentov.

Nečistost pači človeško telo; nedolžnost pa ga krasi. Kristus, Vzveličar in Rešitelj grešnega človeškega rodu, od Device deviški spočet in rojen, je nosil svoje trpljenje podvrženo telo neomadežano skozi življenje in je mogel svoje strupene sovražnike vprašati: Kdo izmed vas me more obdolžiti greha? O telo Kristusovo, blagoslovi tudi naše telo, da bo nedolžno, čisto in brez graje pred svojim Stvarnikom! Tisti, ki so Kristusovi, križajo svoje meso z grehi in z grešnimi željami vred. (Gal. 5, 24). „Bratje, to je volja božja, vaše posvečenje, da se zdržite nečistosti, da ve vsak izmed vas ohraniti svoje telo v svetosti in časti, ne po gnanju poželenja, kakor neverniki, ki ne poznajo Boga. Zakaj Bog nas ni poklical k nečistosti, marveč k svetosti.“ (I. Tes. 4, 3 nsl).

Preljubi! Če se trudimo, da se življenje Jezusovo očitno kaže na našem umrljivem mesu, na naših telesih, ut vita lesu manifestetur in carne nostra mortali, in corporibus nostris (II. Kor. 4, 10. 11), potem in le potem bo naše telo doseglo svoj od Boga določeni namen, čeprav se vrne v prah, iz katerega je bilo vzeto, kakor nas na začasni ta razpad vzveličavno spominja pepeljenje na pepelnično sredo. Bog nas bo obudil z Jezusom, da posedemo veličastvo z Jezusom; ker smo namreč njegovi udje, moramo biti pri glavi.

Predragi v Kristusu Gospodu!

esar Oton III. (983—1002), čudež sveta imenovan, je obiskal na svojem potovanju v Rim v Albanskem gorovju samostan, kjer je živel sv. Nilus. Vladar je imel s ponižnim menihom pogovor, ki je napravil nanj tolik vtis, da je pri slovesu dejal Nilu: Častiti oče, terjajte od mene kakor od sina, kar vam je drago, in jaz vam bom, če je v mojih močeh, z veseljem izpolnil željo! Da, cesar, lahko jo izpolniš, je odgovoril s sklenjenimi

rokami redovnik: Moj sin, reši svojo dušo! Samo le to in nič druga ne želim od tebe. — Cesar je bil po teh preprostih besedah globoko v srcu ganjen. Pokleknil je pred svetnika in ga je prosil blagoslova, da bi rešil svojo dušo. Oton III. je bil takrat star še le dvajset let. Ta dogodek je kaj koristno vplival na mladostnega kneza celo njegovo življenje. In cesar je imel gorečo skrb, da bi si zagotovil svoje dušno vzveličanje. Živel je pobožno ter je nosil pod svojim cesarskim škrlatom raševo spokorno obleko. Oton je umrl mlad po letih, vendar pa star po resnobi življenja, ker je imel eno potrebno, namreč rešenje svoje duše, za najvažnejši namen svojega življenja.

In tako pridemo k veselemu premišljevanju o časti in veljavi, o visokosti in veličastvu drugega dela v človeku, k premišljevanju o njegovi neumrljivi duši. Umna človeška duša je prava, je resnična in pristna podoba božja. Ona je bila od Boga posebej ustvarjena in vdihnjena telesu, upodobljenemu iz ila zemlje. Formavit Dominus Deus hominem de limo terrae et inspiravit in faciem eius spiraculum vitae, et factus est homo in animam viventem. Naredil je Gospod Bog človeka iz ila zemlje in je vdihnil v njegovo obličje duha življenja, in bil je človek živa stvar. (Gen. 2, 7). Človeška duša je torej izšla neposredno od Boga. Ona oživlja telo, ona je njegova bistvena oblika. Ona je dih, ona je duh, torej enotna, nedeljiva, zato nerazrušna, neumrljiva. Ona ima nepriemerno višjo čast in nedosežno višjo veljavo kakor telo.

1. Človeška duša je imago et similitudo Dei, je podoba in podobnost božja. Ona je najiminenitnejši del človeka.

Telo je po svoji narodi kot materija ali tvarina trohljivo, umrljivo. Smrt, posledica greha, ga razdene; ono razpade in se izpremeni v prah. V človeku mora pa biti še nekaj od telesa popolnoma različnega tako, da obstoji iz dveh bistveno med seboj različnih

delov. To spoznamo prav dobro iz gotovih opravil, ki jih ne moremo prisojati in pripisovati samo le tvarnemu telesu. Telo ne stvarja misli, ki so tako različne od vsega, kar se godi krog nas. Telo samo nam ne more privedi nazaj v spomin oddaljenih reči, ki smo jih poprej videli ali slišali. Tvarina ne razločuje med dobrim in hudim, med pravičnim in krivičnim, med koristnim in škodljivim. Ona ne more združiti počela z nasledkom in ne vzroka z učinkom ali uspehom. Notranji glas, ki človeka hvali, če je storil dobro, in ki ga kara, če je delal hudo, ne more prihajati od telesa. Zatorej mora v človeku bivati nekaj od telesa bistveno različnega, kar dela pravzaprav vse to, kar gleda z očmi, kar posluša z ušesi, kar je obdarovano z umom in s spominom, s prosto voljo in z vestjo. In to skrivnostno bitje je duša, ki jo je Bog ustvaril po svoji podobi in podobnosti in ki jo je vdihnil iz zemlje upodobljenemu telesu. Ta podoba ali ta podobnost obstoji zlasti v tem, da je človeška duša neumrljiva, da je poklicana, Gospoda Boga spoznavati, ga ljubiti, mu služiti in z njim uživati večno blaženost.

Z duhovnimi močmi in zmožnostmi obdarovana duša živi z zavestjo neprenehoma naprej. Ti darovi so z njenim bistvom tako tesno združeni, da jih ne more oddati. Duša mora, četudi telo umrje, dalje živeti, mora večno trajati ali obstajati. To terja poleg njene duhovnosti tudi še pravičnost božja, ki ne more pustiti dobrega brez plačila in hudega ne brez kazni. Zgodi se pa v tem življenju tuintam, da pravičnik ne najde svojega plačila in grešnik ne svoje kazni. Poštenjak je tukaj na zemlji mnogokrat v stiskah in nadlogah, hudobnež pa se gosti v sreči in bogastvu. Mora torej biti še drugo življenje, kjer prejme čednost dobro zaslužen plačilo, pregreha pa pravično kazen.

To so nekateri iz uma izvirajoči razlogi, ki dokazujejo osebni obstanek po smrti ali neumrljivost človeške duše. Nezmotno to po-

trjuje božja beseda v svetem Pismu. V knjigi Modrosti stoji pisano in se ne da izbrisati: Bog je človeka ustvaril neumrljivega in naredil ga je po svoji podobi in podobnosti. (Modr. 2, 23). In starozakonski Pridigar uči: Prah se povrne v zemljo, iz katere je vzet, duh pa se vrne k Bogu. (Ekle. 12, 7). Še mnogo jasneje izpričuje neumrjročnost človeške duše Jezus Kristus z znamenitimi besedami: „Ne bojte se tistih, ki umorijo telo, duše pa ne morejo umoriti; ampak bojte se veliko bolj tistega, ki more dušo in telo pogubiti v pekel!“ (Mat. 10, 28). In vse njegovo velikansko delo odrešenja neovržno potrjuje to resnico. Zakaj, ali bi pač bil Jezus prišel na zemljo, bili bil tukaj živel in trpel, bi li bil umrl in častito od mrtvih vstal, če bi bila duša umrljiva, kakor je telo?

2. Človeška duša je Bogu podobna, ker nikdar ne premine, kakor Bog nikdar ne mine; ker je duh, kakor je Bog najčistejši duh. Duše ne vidimo, vendar pa jo spoznavamo po njenem vplivu in delovanju na telo. Ona je Bogu podobna, ker ima, čeprav je samo le ena, vendar tri poglavitne moči. Ona ima razum, s katerim spoznava, presoja, deli in loči telesne in nadčutne reči. Ona ima spomin, s katerim si stavi v sedanost reči, ki so minile, in si vnovič predstavlja, kar je enkrat spoznala. Ona ima prosto voljo ter voli ali ne voli, kar je spoznala. Ona se more odločiti zoper vsako vnanjo in notranjo silo tako, da je ne more noben angelj in noben človek k ničemur prisiliti, česar sama noče. Le svojemu Stvarniku je podložna, da mora voliti življenje ali smrt. Naša duša je Bogu podobna, ker nje popolnoma srečne ne more storiti nič druga, kakor le Bog, ki sam sebi popolnoma zadostuje. Ona je Bogu podobna, ker je postavljena najvišje nad vidne in telesne stvari, kakor je Bog najvišji Gospod vsega stvarstva. „Bog je blagoslovil prva človeka in jima je rekel: Napolnujta zemljo in podvržita si jo in gospodujta nad ribami v morju in nad pti-

camo pod nebom in nad vsemi živalmi, ki se gibljejo po zemlji!“ (Gen. 1, 28).

3. Človeško dušo je ustvarila nebeškega Očeta vsemogočnost in neskončna dobrotljivost v svetosti in pravičnosti tako, da je bila pripravljena za večno srečno življenje. Njej v povišanje je bilo sprva tudi telo neumrjoče, čeprav je po svoji naravi umrljivo, ker obstoji iz razpadljivih delov, kakor je duša po svoji naravi neumrljiva, ker je enotna. Prva dva človeka sta bila torej v najvišji meri srečna na zemlji in bila bi to srečo po dopolnjenem zemeljskem življenju naprej uživala v nebesih. Toda izvirni greh je razrušil to nepopisno srečo. Človeško telo je izgubilo neumrljivost, duša pa je izgubila nadnaravno svetost in pravičnost ter je zapadla večnemu pogubljenju.

Tedaj se je usmilil vsedobri Bog celega človeka; odrešil je njegovo telo in njegovo dušo. In to odrešenje neizmerno povišuje častitost in vrednost človeške duše. Kaj je namreč dal Oče, ki je v nebesih, za rešitev grešnega človeka? Mar prekrasno zvezdnato nebo, prelepo zemljo, ali angelja, morebiti najvišjega in najodličnejšega? Ne, vse to je bilo prenizko in premalo. Oče nebeški je poslal svojega večnega Sina od svoje desnice na zemljo, da bi človeka rešil smrti in satana. To ponižanje božjega Gospoda in Vzveličarja povišuje visokost človeške duše. In njeno ceno pomnožuje misel na življenje, na trpljenje in na smrt božjega Odrešenika. Vprašaj se, o duša krščanska, zakaj je bil Jezus rojen v bornem hlevu, zakaj je delal v delavnici in je bil ljudem pokoren? Zakaj je trpel uboštvo, zakaj je prelival solze, se je zgražal v svoji duši? Zakaj se je dal preganjati in sramotiti, ujeti in zasmehovati, bičati in krvavo venčati? Zakaj je nosil težki križ ter se je dal med dvema razbojnikoma nanj pribiti? Zavoljo tebe, o draga krščanska duša! Pomisli, koliko vredna in kako častita si!

Veste, kliče prvak apostolov vernikom, da niste s trohljivimi rečmi, z zlatom ali s srebrom, rešeni od svojega

ničemurnega obnašanja, kakršno vam je bilo izročeno od očetov, marveč z drago krvjo Kristusa kakor neomadežanega in nedolžnega Jagnjeta! In še v tistem okrožnem listu pripazuje sv. Peter: Kristus je nesel naše grehe na svojem telesu na križ, da bi odmrli grehom in živeli pravičnosti; po njegovih ranah ste bili ozdravljeni. (I. Petr. 1, 18. 19; 2, 24). In drugi apostolski knez vprašuje lahkožive Korinčane: Ali ne veste, da niste svoji? Zakaj kupljeni ste za drago ceno. (I. Kor. 6, 19. 20). Zares! Vrednost kakšne reči se meri po ponujani kupni ceni. Odkupnina za našo dušo je pa dragocena kri Jezusa Kristusa. Svojo dušo moramo torej ceniti toliko, kolikor cenimo predragoceno kri božjega Odrešenika. O neizmerni vrednosti presvete krvi Kristusove sem vam poslal dne 11. februarja nedopovedno krvavega vojnega leta 1916 poseben pastirski list. Berite ga in berite ga zopet ter premišlujte njegovo koristnih naukov bogato vsebino.¹ Češčenje in moljenje predragocene krvi Kristusove vas bo odvrčalo od grešnega življenja. Imejte usmiljenje vsaj s krvjo Sina človekovega, ako že nočete imeti sami s seboj usmiljenja! Vaša duša je stala Jezusa zadnjo kapljico krvi.

4. Bog Oče je ustvaril neumrljivo človeško dušo, Bog Sin jo je odrešil večnega pogubljenja in Bog Sveti Duh jo opravičuje in posvečuje. V svetih zakramentih krsta in pokore ji deli posvečujočo milost, v ostalih peterih zakramentih pa ji redno pomnožuje svetost in pravičnost, ji povišuje otroštvo, prijateljstvo in dediščino božjo. Po posvečujoči milosti prebiva Sveti Duh v duši, jo osrečuje in razveseljuje. Jezus je obljubil svojim učencem Svetega Duha, ki bo ostal pri njih in bo bival v njih, apud vos manebit et in vobis erit. (Jan. 14, 17). V tem zmislu piše sv. apostol Pavel Korin-

¹ Cerkveni zaukaznik za Lavantinsko škofijo z dne 1. marca 1916. Štev. III. odst. 23. str. 33—48.

čanom: „Ali ne veste, da ste tempelj božji in da Duh božji v vas prebiva? Ako pa kdo tempelj božji oskruni, tega bode Bog pokončal; zakaj tempelj božji je svet, to ste vi.“ (I. Kor. 3, 16. 17).

Ljubi moji! Iz zgoraj povedanega jasno razvidimo vzvišeno čast in neprecenljivo vrednost svoje duše. Zdaj spoznamo, zakaj da so sv. apostoli, sv. mučenci in spoznavalci, pogumni oznanjevalci svetega evangelja, modri ustanovitelji redov in samostanov vse darovali, kar so imeli, da bi rešili duše. Saj ni na zemlji nič dražjega, kakor je od Boga ustvarjena, odrešena in posvečena neumrjoča človeška duša. Je ona pridobljena, je vse pridobljeno za vso večnost. Gre ona v izgubo, je vse izgubljeno za vselej in vekomaj. Človek nima namreč ničesar, da bi to izgubo z enakovredno rečjo zamenil, nadomestil, poravnal. Saj bi si mogel človek kopičiti bogastva na bogastva in na svoji duši škodo trpeti, ako bi mogel z bogastvom odkupiti svojo dušo pri večnem Sodniku. Toda ni je takšne rešitve, takšne zamenjave in odkupnine. Večno ostane resnična Kristusova beseda: „Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi? Ali kaj bo dal človek v zameno za svojo dušo? Quam dabit homo commutationem pro anima sua?“ (Mat. 16, 26). Kaj bodo torej dali starši in varuhi, učitelji in vzgojitelji, mojstri, predstojniki, škofje in duhovniki v zameno za svoje lastne in svojih varovancev duše, ako bodo po njihovi krivdi trpele škodo? Zatorej nam vsem veljaj pravilo: Da mihi animas, caetera tolle! Daj mi duše, drugo vzemi! (Gen. 14, 21). Temu načelu je bil zvest do konca svojega življenja slavni apostol Indije, sv. Frančišek Ksaverij, čigar zadnja beseda se je glasila: Gospod, daj mi duše! Res, najvišja naloga analog je, reševati duše.

Nekemu gorečemu jezuitu-misijonarju se je med vožnjo na Japonsko razbila ladja. Vendar pa bi si bil lahko rešil življenje z brunom, katerega se je oprijel. Toda on je pre-

pustil rešilno desko nekemu nekrščenemu sopotniku pod zaobljubo, da se bo ta v slučaju rešitve dal krstiti. Misijonar je utonil v morskimi globini. Kaj je nagnilo junaškega spoznavalca vere k tej največji žrtvi? Slavohlepje? Ne, za ves svet ne bi bil tega storil! Šlo je samo za rešitev neumrljive duše. Rešeni popotnik se je tudi dal krstiti, rekoč, da vera, ki prinaša tolike žrtve za duše, mora biti prava, večno vzveličavna vera. — Dne 4. julija 1898 ob petih zjutraj je trčil neki angleški parnik ob francosko ladjo Bourgogne tako, da se je ta začela naglo topiti. Grozen strah se je polastil potovalcev. Vsi so se hoteli rešiti in suvali so drug drugega z rešilnega mosta. Moški so tekali kakor iz uma semtertja, so odpravili v stran otroke in ženske, da bi rešili sebe. Le trije katoliški duhovniki — bili so dominikanci, ki so potovali iz Amerike v Lyon k provincijalnemu kapitelju — niso mislili na sebe, ampak so posvetili svojo ljubezen večnemu življenju svojih časnih smrti zapadlih tovarišev na parniku. Delili so na vse strani odvezo ter so vpričo svoje neizogibne smrti neutrudno izvrševali dušoskrbje. Na nesrečni s šeststoterimi žrtvami vred se potapljaajoči Bourgogni so glasno molili psalm De profundis, dokler niso utihnili njih tolažljivi glasovi v morskimi valovih.

Dne 14. aprila 1912 je dohitela največjo ladjo sveta, Titanic imenovano, grozna nesreča. Trčila je ob morske ledenike in se je polagoma jela pogrezati. Dva katoliška duhovnika, eden z Bavarskega, sta zopet bila junaka, ki sta bila brž pripravljena, ponesrečencem po svojih močeh pomagati. Ko je nevarnost postajala vedno večja in je razburjenost silno naraščala, so vsi z navečjim hrepenenjem zaželeli duhovniške pomoči, in duhovna dva očeta sta imela polne roke opravka. Z mirno ravnodušnostjo sta tolažila popotnike ter sta delila sveto odvezo katoličanom, ki so klečali krog njiju ali so nju od daleč klicali na pomoč. Ko je bila spuščena v vodo poslednja

rešilna ladjica in se je oddaljila od Titanike, so tisti, ki so bili v njej, prav dobro videli, kako sta obadva dušna pastirja molila naprej rožni venec, in so slišali, kako jima je veliko število popotnikov pobožno in vdanostno odgovarjalo. Ko se je orjaška ladja začela potapljati, so padli vsi na kolena. Nato so ugasnile luči tako, da se v zadnjih trenutkih nič več ni moglo videti; vendar pa ni bilo slišati ne joka ne stoka ne vpitja. Le mirni glas molitve je donel sem od parobroda, ko je izginjal v valovih. Vsi rešeni popotniki, približno 40 po številu, so soglasno zatrjevali, da jim nikdar ne bo izginil iz spomina pretresljivi končni prizor, ko so brez upanja rešitve izgubljeni ponesrečenci molili in klicali k Bogu, medtem ko sta jim njegova namestnika z blagoslovljajoče povzdignjenimi rokami delila milost in odvezo. Kdor je bil videl ta dogodek, je govoril o njem s spoštljivo grozo, in nekateri se še pri spominu nanj niso mogli zdržati solz. Odkod sta zajemala ta katoliška duhovnika svoje občudovanja vredno junaštvo? Iz svojega globokega prepričanja o izredni velikosti in nepresežni vrednosti človeških duš.

5. Preljubi! Jaz vam vem še nekaj več povedati o prevelikem pomenu vaših duš. Kaj ne? Kar je redko ali celo edino, to je drago in veliko vredno. Zlato je dragocenejše kakor srebro vsled svoje večje redkosti. Srebro je dražje kakor druge žlahtne kovine, ki jih je gošče najti. Diamant presega vse druge drage kamne po vrednosti, ker se tako redkoma nahaja. — Zakaj je bila daritev Abrahamova Bogu tako zelo prijetna? Ker je očak bil pripravljen, darovati svojega edinega sina Izaka. Ko je prerok Natan povedal kralju Davidu, kako je neki bogatin svojemu ubogemu sosedu siloma vzel edino ovčico, se je David v nagli jezi razsrdil nad možem ter je dejal Natanu: „Kakor resnično Gospod živi, mož, ki je to storil, filius mortis est, je otrok smrti!“ Seveda David ni vedel, da je on sam storil takšno krivico svo-

jemu vojskovodju Uriju. Toda ostro sodbo umejemo, ker je šlo za edino ovčico, ki je morala biti sosedu kaj ljuba in draga. (II. Kralj. 12, 1 nsl). — Zakaj se je Jezus nemudno usmilil matere-vdove v Najmu? Ker so nesli h grobu njenega edinega sina.

Krščanski moj škofljan! Tudi ti imaš le eno dušo in samo le enkrat, dokler namreč živiš na zemlji. Zdaj je še popolnoma tvoja; po smrti bo pripadala Bogu v nebesih ali satanu v peklju. O žalost, marsikateri katoliški kristjan živi, kakor da bi imel več duš. „Glej vendar“, piše sv. Janez Zlatoust, „Bog ti je dal dvoje očes, da vidiš, dvoje ušes, da slišiš, dve roki, da prijemaš, dve nogi, da hodiš. Če se eden teh udov poškoduje, ti služi še drugi. Pa dal ti je Bog le eno edino dušo; če to izgubiš, s čim boš živel?“ Da, za izgubljeno dušo ne more ponuditi človek ničesar enakovrednega. Kralj francoski Ludovik XI. je terjal od papeža Benedikta XI. nekaj, česar mu sveti oče ni mogel z mirno vestjo izpolniti. Papež je zategadelj dejal kraljevemu odposlancu: „Povej kralju, jaz ga ljubim tako toplo, da bi rad daroval zanj eno dušo, če bi imel dve duši. Ker pa imam le eno edino, nje ne morem dati v večno pogubo.“ Pač zlat odgovor! Mogočni vladar je tudi odjenjal od svoje terjatve ter je postal resnobnejši in bogaboječnejši. — Kadarkoli je glasoviti sv. Frančišek Ksaverij kakšnega mladeniča pri spovedi odvezal njegovih grehov, je vedno vstal ter mu je med solzami zaklical: Mladenič, ne greši! Ti imaš eno, pa tako dragoceno dušo!

Kaj moder opomin za vse tiste, ki živijo, kakor da bi imeli sto ali petdeset ali dvajset ali vsaj dvoje duš in ne le eno edino in še to le enkrat samkrat. Kaj, če bi popotnik v gozdu srečal tolovaje in bi mu ti nastavili nož ali samokres na prsi, vpijoč: Denar ali življenje! Tu vzemite denar in pustite mi življenje, bi zaklical napadenec hudobnejem. In dobro bi storil. Denar se more nam-

reč še zmeraj pridobiti, ne pa življenje. Nižje dobro je treba staviti za višjim. To bi naj veljalo brez izjeme z ozirom na dušo. Daj svojo dušo, kliče izkušnjavec, ali vrni kri- vično blago! Daj svojo dušo, ali pretrgaj grešno razmerje! Daj svojo dušo, ali izpovej se skrivnega greha! Daj svojo dušo, ali opu- sti grešno navado! Eno ali drugo voli! Ali pa dela grešnik, kakor je storil popotnik v gozdu? Ne, duše ne dam, imam le eno. Vze- mite rajši vse drugo! Vendar tako modro in tako dobro ne ravnajo trdovratni grešniki. Denarja in blaga, grešnih znanj in slabih nag- njenj ne pustim. Vzemite mojo dušo, če ne gre drugače. Tako nespametno ravna kristjan, ki vedoma in radovoljno greši zoper božje in cerkvene zapovedi. On izda in zavrže svojo edino, predragoceno in preimnitno, od Boga za večno lepa nebesa ustvarjeno dušo. Ko je sv. Alfonz Marija Liguori ležal na smrt- ni postelji in je že slovo jemal od svojih re- dovnikih sobratov, je nagloma prišel k njemu njegov nečak in je prosil umirajočega škofa: Oče, blagoslovi me in povej mi, kaj mi je treba storiti! Svetnik je povzdignil svojo des- nico in je blagoslovil prosilca s prevažnim opominom: Ne zabi Boga in skrbi za dušo! Nato je izdihnil sloviti učitelj čed- nostnega življenja, in blagoslovljenec se je zvesto ravnal po resni besedi do svoje bla- žene smrti.

V Bogu ljubljeni verniki!

Kdo si, o človek? Na to za čas- nost in večnost odločilno vprašanje zna sedaj vsak izmed vas prav od- govoriti. Jaz sem podoba božja, poklican k večno srečnemu življenju. Boga svojega Gospoda in Stvarnika moram spozna- vati, častiti, ljubiti, mu pokoren biti in slu- žiti. Angelje, katerim sem po svojem duhu podoben, naj častim, ljubim, na pomoč kli- čem ter jim po dušni lepoti sličen postajem. Z ljudmi, s katerimi izhajam od prvih star- šev in katerim sem po natori in po končnem

poklicu enak, naj ravnam kakor z brati in s sestrami, naj jih zavoljo Boga, našega skup- nega Stvarnika, Odrešenika in Posvečevalca, ljubim, spoštujem in naj jim pomagam k sreči in vzveličanju na tem in na drugem svetu. In ostalih stvari, katerim sem po telesu po- doben, se naj prav poslužujem kot pripomoč- kov za doseg svojega od Boga odločenega namena; sleherne zlorabe teh stvari se naj ogibljem.

Dajte torej Bogu, kar je božjega! Čudno! Vi dobro poznate evanĝelj o hinav- skih farizejih, ki so stavili Kristusu zviĝačno vprašanje: Učenik, povej nam, je li dovolje- no, cesarju plačevati davek ali ne? Jezus je terjal denar in je hinavcem pokazal podobo na denarju s povračnim vprašanjem: Čigava je ta podoba? Cesarjeva, so mu odvrnili iz- kušnjavci. Tedaj pa dajte, je odgovoril Kri- stus, cesarju, kar je cesarjevega, dajte pa tudi Bogu, kar je božjega! Večnega spo- mina vreden odgovor! V prvem delu je imel božji Učenik pred očmi podobo, podobo nam- reč rimskega cesarja. Potemtakem je moral tudi v drugem delu meriti na podobo. Božji Vzveličar je mislil pri besedah Dajte Bogu, kar je božjega, pač na podobo cesarja ce- sarjev, na podobo božjo v človeku. Člo- veške duše so podobe božje in zatorej jih je treba dajati Bogu.

Kot podobe božje se moramo ravnati po prvotni podobi, po izvorniku. Bog nam mora biti vzor, ki ga moramo posnemati. S svojim življenjem moramo postati resnična slika bož- ja. Bodite popolni, kakor je vaš Oče v nebesih popoln, nas opominja božji Odrešenik sveta. Bog je pa svet, on ljubi dobro in sovraži hudo. Po tej svetosti mo- ramo tudi mi hrepeneti. Bog je pravičen, zategadelj moramo tudi mi izpolnjevati svoje dolžnosti do Boga, do sebe in do bližnjega. On je dobrotljiv in usmiljen, torej mo- ramo biti tudi mi usmiljeni, zlasti zdaj v stra- hoviti vojni dobi. Človek, sestavljen iz duše in telesa, mora za dušo in telo tako skrbeti,

da predstavlja, predočuje in uresničuje podobo božjo. On mora telesne in duševne moči v lepem soglasju razvijati in izpopolnjevati ter z njimi vzajemno delovati. Ker je duša veliko važnejša in imenitnejša, kakor je telo, se mora najprvo ona z vso skrbjo izobrazevati, blažiti in izpopolnjevati. Toda marsikateri kristjani imajo vso mogočo skrb za telo, po duši pa ne prašajo, za njo se ne zmenijo. Satanu hočejo po grehu žrtvovati svojo božjo podobo ter je nočejo Bogu vrniti.

V noči od 22. do 23. julija 1901 so zlobne roke odnesle svetovno-znano rožnovensko podobo slavnega umetnika Giambattista Salvi (1605 - 1685), navadno po njegovem rojstnem kraju Sasso ferrato imenovanega, iz dominikanske cerkve Santa Sabina na Aventinskem griču v Rimu. Nad tem je nastala nepopisna nemirnost in žalost med rimskimi katoličani. Kar si je mogel kdo izmisliti, vse se je storilo, da bi bila krasna slika, čije posnetek se nahaja sem od 4. avgusta 1904 tudi na stranskem altarju slavljene Kraljice svetega rožnega venca v Mariborski stolnici, rešena iz rok tatov. Dne 9. novembra 1902 je bila med izrednimi svečanostmi postavljena zopet na svoje staro mesto v nepopisno veselje vseh Marijinih častilcev rimskega mesta.¹ Globoka žalost za izgubo in visoko veselje nad najdbo precenjene podobe sta opravičeni. Saj je sveta podoba. Vendar zakaj si nismo bolj v skrbeh za neprimerno svetejšo podobo, za podobo in podobnost božjo v človeku, za neumrjočo dušo?

Leta 1911 je bila že zgoraj omenjena oljnata slika, Mona Lisa tudi Gioconda imenovana, ukradena iz Pariškega muzeja. Velikanski hrup je nastal po vsem svetu. To je bilo letanja, iskanja in povpraševanja; obljubliale so se plače in nagrade, kakor da bi šlo za najdražji zaklad zakladov sveta. Noben poizkus ni izostal, da bi se zopet našla ta umetniška slika na platno. O ljubi kristjani!

¹ Dr. Mihael Napotnik, Pastirski listi. V Mariboru, 1907. Str. 626 nsl.

Ko bi se vendar kazala tolika gorečnost za izgubljene podobe božje, za oskrunjene človeške duše! Te se morajo ohraniti nepokvarjene, ali, če so bile popačene, se morajo zopet popraviti, naj velja, kar hoče. Bogu mora biti dano, kar je božjega. Na to morajo ljubi starši obračati svojo skrb, da obvarujejo podobo božjo v svojih otrokih neomadežano, ali, če se omadežuje, da ji vrnejo poprejšnjo čistost in lepoto. Duša vse vzreje in vzgoje je poblažitev duše. Kajpada, ker nešteto očetov in poklicanih vzgojiteljev mladine zdaj ni doma, zato sloni na ramah dragih mater velika odgovornost za otroke. Vendar mile matere naj pred vsem svoje otroke vadijo pokorščine. Otrok, ki se je dobro naučil ubogati, je že napol vzgojen. Česar še pogreša, to že sam ob sebi dopolni na njem dober vzgled blage matere. Mladina s svojim nežnim, še razvijajočim se telesom se mora varovati škodljivih pijač, kadenja, nečednega življenja. Mladenci in mladenke se morajo vzgajati v telesno čvrste, duševno krepke, versko-nravne ude Cerkve in države.

K sklepu „zaslišimo vsi skupaj konec vsega povedanega: Boga se boj in izpolnjuj njegove zapovedi! To namreč je cel človek. Hoc est enim omnis homo.“ (Ekle. 12, 13). Ker po tem izreku starozakonskega Pridigarja „Boga se bati in njegove zapovedi izpolnjevati“ dela človeka tukaj popolnega in tamkaj srečnega, zato bodite, ljubi škofljani, celi katoličanje in izpolnjujte v božjem strahu božje in cerkvene zapovedi! Držite v tem svetem času milo postno postavo in toli lahko četrto cerkveno zapoved! Postni čas je čas mirovne ponudbe, ki nam jo Gospod nujneje stavi, kakor kdajkoli drugekrati. Glejte, zdaj je milosti polni čas, glejte, zdaj je dan vzveličanja! (II. Kor. 6, 2). Izpovejte se vsi v tej vzveličavni dobi po vzgledu izgubljenega sina, ki je storil trdni sklep in ga je tudi izvršil: „Vzdignil se bom ter pojdem k svojemu očetu in mu porečem: Oče, gre-

šil sem zoper nebesa in zoper tebe!“ (Luk. 15, 18). Sveta pokora postavi varno nosilni most v nebesa. Izpokorjenec zadobi mir srca, čigar najhujši sovražnik je greh, ter obleče novega človeka, ki je po Bogu ustvarjen v resnični pravičnosti in svetosti. (Efež. 4, 24). Prejmite vsi sveto velikonočno obhajilo, telo Gospodovo, najboljši vojni kruh, ki nas v življenjskem boju hrani in krepi za večno življenje. Pri obhajanju molijo mašnik: Telo Gospoda našega Jezusa Kristusa varuj tvojo dušo v večno življenje!

Tako pa torej reši, predragi kristjan, telo in dušo! Ohrani brez graje dušo in telo!

V Mariboru, na osmino godu sv. Treh Kraljev, dne 13. januarja petega vojnega leta 1918.

† Mihael,

knezoškof.

Opomba. Ta pastirski list naj čč. dušni pastirji preberejo vernikom s pridižnic 1. 2. in 3. nedeljo v postu.

14.

Nadpastirska prošnja za pomoč ubogim begunskim otročičem iz juga.

Na osmino godu sv. Janeza, apostola ljubezni, dne 3. januarja tekočega leta, je bila častitim dušnim pastirjem po kn. šk. dekanijskih uradih poslana okrožnica, vabeča na pomoč v korist ubogim begunskim otročičem iz juga. Upam, da je došla vsem gospodom duhovnikom v roke. Ker je pa velike važnosti ta okrožnica, ki naj bi pričala še poznim rodovom, kaj se je v Lavantinski škofiji storilo za uboge otročiče tistih nesrečnih sodržavljanov, ki, vsled grozne svetovne vojske pregnani iz svoje rojstne hiše, iščejo za se in za svoje ljube otroke pomoči in strehe pri tujih ljudeh daleč proč od svoje domovine, zato bodi, nekoliko popravljena, še ponatisnjena tudi v Cerkvenem zaukazniku za Lavantinsko škofijo, da jo morejo kn. šk. župnijski uradi dobro hraniti, pa tudi vnovič brati, ako bi trebalo. Za škofijsko kroniko bi naj kn. šk. župnijski uradi kn. šk. ordinariatu poročali, kaj so v tej človekoljubni zadevi ukrenili, oziroma dosegli.

Imenovano vabilo se glasi tako le: Na Dunaju se je osnoval „Osrednji odbor za povratek beguncev in obnovo Primorja“. Ta odbor ima voditi posredovanje med begunci in osrednjimi kakor tudi javnimi oblastnjami. Sodeloval bo pri vseh pripravah in pri iz-

(I. Tes. 5, 23). Ta moj opomin ti bodi vselej na jeziku, ti stoj zmeraj pred očmi, ti dóni v ušesih do poslednjega diha! Pride pa čas ločitve telesa in duše, smrt, tedaj ti ni treba biti v strahu in trepetu. Pravičnih duše so v roki božji, in ne dotakne se jih smrtno trpljenje. (Modr. 3, 1).

Sicer pa, bratje, veselite se, bodite popolni, tolažite se, bodite ene misli, imejte mir, in Bog miru in ljubezni bo z vami! **Milost Gospoda našega Jezusa Kristusa in ljubezen Boga Očeta in deležnost Svetega Duha bodi z vami vsemi!** Amen. (II. Kor. 13, 11. 13).

vedbi državne akcije, da se čimpreje vrnejo begunci v domovino, in da se jim tam zopet zgrade bivališča ter postavno vredí razdejano imetje.

Omenjeni odbor se je v pismu dne 12. decembra 1917 obrnil tudi do podpisanega s prošnjo, češ, da bi naj blagoslovil odborovo delo in v posebni okrožnici priporočil slovenski duhovščini svoje škofije, da bi šla odboru kolikor mogoče na roko v zmislu navodil, ki bodo objavljena v časopisih in ki so v glavnih potezah podana tudi v naslednjih vrstah.

Ena prvih odborovih akcij bo, da isti poskrbi čim največ begunskim otrokom bivališča med ljudomilimi kmetskimi rojaki v domovini, da se prihodnje leto, ko bodo bivališča kolikor toliko prirejena, povrnejo zdravi domov. Poleg običajnih opravil v korist beguncev sploh bo odboru pred vsem skrb za mladino, torej otročiče spraviti vun iz taborišč pod varnejšo streho kmetskih posestnikov, zlasti na Spod. Štajarskem. V taboriščih jim preti telesna in duševna poguba, lakota in bolezen. Mnogo je pa kmetskih domov, ki bi brez velike težave sprejeli pod svojo varno streho po enega otroka ali njih več, kjer bi bili preskrbljeni za dušo in telo. Otroci naj bi hodili v šolo in pomagali doma, kakor delajo domači

otroci. Gg. duhovniki pa naj bi jih imeli v pregledu, naj bi se večkrat zanimali za njihovo usodo in naj bi previdno nadzorovali njih življenje pod tujo streho.

Predstoječa prošnja se naznani čč. gg. dušnim pastirjem v veselem upanju, da priskočijo omenjenemu odboru na pomoč v podporo ubogih begunskih otročičev.

Na praznik Kristusovega vnebohoda, dne 17. maja 1917, sem v posebnem pastirskem listu povzdignil svoj

V Mariboru, na osmino godu sv. nedolžnih Otrokov, dne 4. januarja 1918.

† **Mihael,**
knezoškof.

15.

Taxa dioecesana pro Missis manualibus, legatis et fundatis.

Tristissimae sunt temporum circumstantiae. Vix tolerabilis est annonae caritas. Ob haec adiuncta ipse populus fidelis, sicuti venerabilis Clerus ore et scripto huc retulit, largiores quam prius sacerdotibus in nostra dioecesi offerre assolet eleemosynas ad Missas tum manuales tum fundatas persolvendas, ita ut priores normae pro taxis dioecesanis difficulter observentur.

Hanc ob causam ad dubia tollenda et ad quietandam sacerdotum conscientiam in partiali mutatione huc spectantium constitutionum, quae in Synodo dioecesana anni 1903, capite LXXII. pag. 508—528 „de Missarum stipendiis“ continentur, pro hoc tempore i. e. usque ad proxime celebrandam Synodum dioecesanam hae taxae praeciipiuntur, ut sequuntur:

1. pro Missa lecta	3 C
2. pro Missa lecta, quae promulgatur	4 C
3. pro Missis cantatis de die, vel „Requiem“, vel pro Missis lectis coram Sanctiss. exposito accipiet:	
sacerdos	5 C
organoedus	1 „ 50 h
ecclesia	— „ 50 „
Summa	7 C 50 h
4. pro Missis legatis	4 C 50 h
5. In constituendis foundationibus ad Missas persolvendas tanta sors capitalis requiratur, ut ex fructibus eius accipiat:	
a) pro Missa lecta sine organo:	
sacerdos	4 C 60 h
ecclesia	3 „ — „
aedituus	1 „ — „
ministrans	— „ 40 „
Summa	9 C — h
b) pro Missa cantata „Requiem“	
sacerdos	6 C 50 h
organoedus	2 „ 50 „
ecclesia	6 „ — „
aedituus	1 „ 50 „

nadpastirski glas v prid domačih otrok, tega najdražjega zaklada družine, Cerkve in države. Enako srčno prosim zdaj za zapuščene otroke begunskih družin iz juga.

Kdor sprejme katerega takšnega otroka v mojem imenu, mene sprejme. In kdorkoli mene sprejme, ne sprejme mene, ampak tistega, ki me je poslal. (Mat. 18, 5 in Mark. 9, 36).

ministrans	— C 50 h
calcans	1 „ — „
Summa	18 C — h

6. In officio defunctorum cantato: 1 Noct. cum Laudibus et Libera accipiet:

sacerdos	4 C
organoedus	1 „ 60 h
aedituus	1 „ 20 h
ecclesia	5 „ 20 h
Summa	12 C — h
levita	à 2 C.

7. Relate ad sic dietas Missas „fundi religionis“ Ordinariatus Lavantinus ex rescripto S. Congr. Conc. de die 4. Novembris 1916 iam pollet ad quinquennium facultate, reducendi illas ad taxam synodalem.

Reverendissimi Ordinarii austriaci, Vindobonam mense Novembri 1917 in unum congregati, Sanctae Sedi supplicaverunt, ut onus praedictarum Missarum alleviare dignaretur, assignando singulis earum stipendium 4 Coronarum.

Quibus precibus Beatissimus Pater Benedictus XV. rescripto S. Congr. Conc. de die 12. Decembris 1917 Nr. 5131 indulsit et ad quinquennium benignissime concessit, ut Missae fundi religionis reducerentur, et quidem ita, ut pro quattuor quibusque Coronis austriacis, quae a c. r. gubernio pro iis celebrandis solvuntur, sanatis sanandis, celebraretur una Missa sine cantu lecta ad intentionem fundi religionis „pro fundatoribus, benefactoribus et animabus defunctorum“.

8. Si populus fidelis spontanee plus offerat, licet sacerdotibus plus accipere, attamen hac in re caute procedendum. Illicitum vero est, plus petere, quam offertur supra concessas taxas.

Constitutiones de stipendiis pro mora datis (Wartegebühr, pristojbina za čakanje), de recompensatione pro itinere (Wegentichädigung, odškodnina za pot), vel de eligenda ecclesia non mutantur.

Et quicumque hanc regulam secuti fuerint, pax super illos et misericordia Dei! (Gal. 6, 16).

Slovstvo. Literatur.

1. Duhovne vaje za duhovnike. Vsem gg. duhovnikom Lavantinske škofije se v naročbo priporoča knjiga z zgornjim naslovom. Spisal in izdal jo je g. Urban Nežmah, misijonar v Ljubljani. Knjiga obsega mnogo snovi in bo dobro služila zlasti tistim gospodom, ki nimajo priložnosti udeležiti se skupnih duhovnih vaj.

2. Taschenkalender und kirchlich statistisches Jahrbuch für den katholischen Klerus 1918. Redigiert von Dr. K. M. Weiger. Verlag vorm. G. F. Manz in Regensburg. Preis in biegsamem Einband inkl. Porto 1 M. 60 Pf. — Der vorliegende 40. Jahrgang bringt außer kalendariischen Angaben und Beiträgen zur kirchlichen Statistik zahlreiche Er-lässe, Dekrete und Entscheidungen Sr. Heiligkeit des Papstes und der römischen Behörden aus den Jahren 1913—1917. — Über Erjuchen der Verlagsanstalt und wegen seiner prak-tischen und zuverlässig orientierenden Zusammenstellung wird der Kalender der Diözesangeistlichkeit zur Bestellung emp-fohlen.

3. Im Verlage des Kriegshilfsbüros ist unterm Titel Jugend- und Kriegerwaisen-Fürsorge eine Bro-schüre erschienen, welche einen Zyklus von Vorträgen über Jugendfürsorgefragen enthält. Das Büchlein sollte von jedem, der sich für diese Fragen interessiert und im praktischen Leben an denselben mitarbeitet, insbesondere von allen Jugendfür-sorgevereinen bestellt und von deren Vorstandsmitgliedern eingehend studiert werden. — Bestellungen sind zu richten an das Kriegshilfsbüro des k. k. Ministeriums des Innern. Wien I. Hoher Markt 5. Preis 80 Heller.

4. In 4. Auflage (61. bis 80. Tausend) ist erschienen „Klein-Peter“, ein Apostel der Kinderkommunion. Das Büchlein, das sich in ganz besonderer Weise für die Vorbe-reitung zur ersten hl. Kommunion und als Andenken an die-selbe eignet, ist auch in slovenischer, kroatischer, böhmischer und ungarischer Sprache um den Preis von 30 h zu haben. Be-stellungen wolle man richten an die Versandstelle von „Klein Peter“. Wien I. Singerstraße 22, I. Stock.

Diözesan-Nachrichten.

Ernennung. Seine k. und k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschliessung vom 23. Dezember 1917 den Spiritual im F. B. Priesterhause zu Marburg, Herrn Maximilian Vraber, Doctor rom. in iure canonico, zum Domherrn des Lavanter Domkapitels zu ernennen geruht. Die kanonische Installation des neuernannten Domherrn fand durch Seine F. B. Gnaden und Erzellenz in der F. B. Residenz-kapelle der unbesleckten Empfängnis Mariä zu Marburg am 1. Februar 1918 statt.

Inbesetzt wurden die Herren Provvisoren: Martin Gabere auf die Pfarre Hl. Kreuz ob Marburg (1. Dezember 1917), Konrad Šesko auf die Pfarre St. Anton am Pacher und Franz Sinko auf die Pfarre St. Martin am Pacher (1. Jänner 1918). Ferner die Herren: Michael Kristović, Pfarrer zu St. Bartholomäus in Rotwein, auf die Pfarre St. Georgen am Remšnik, und Karl Malajner, Kaplan zu St. Michael in Schiltern, auf die Pfarre St. Florian am Botšch (1. Februar 1918).

Bestellt wurde Herr Johann Razbornik, Aushilfspriester zu St. Margareten in Kebl, als Provvisor daselbst, und Herr Anton Trinka-us, Kaplan zur Hl. Dreifaltigkeit in Großsonntag, als Provvisor zu St. Bartholomäus in Rotwein.

Uebersezt wurden die Herren Kapläne: Friedrich Strnad von

St. Magdalena in Kapellen bei Radein nach St. Georgen in Stalis, Alois Mesiček von St. Martin in Gams nach St. Magdalena in Ka-pellen bei Radein, Ignaz Grifič von St. Johann am Draufelbe nach St. Georgen an der Stainz, Alois Sagaj von St. Lorenzen am Draufelbe nach St. Johann am Draufelbe, Johann Messner von St. Rup-recht in W. B. an die Propstei-Haupt- und Stadtpfarre St. Georg in Pettau (III), Johann Verbajnsak von St. Pantraz in Altenmarkt (II) nach Hl. Dreifaltigkeit in Großsonntag, Franz Rakun von St. Gemma nach St. Michael in Schiltern.

Wiederangestellt wurden die Herren Matthias Krovh, Provvisor zu St. Georgen am Remšnik, als Kaplan daselbst, und Franz Paulič, gew. Feldkurat, als Kaplan zu St. Ruprecht in W. B.

Einberufen zur aktiven Militärseelsorge wurden die Herren: Johann Hanžič, zuletzt Kaplan zu St. Magdalena in Kapellen bei Ra-dein, und Josef Vrečko, gew. Kaplan zu St. Georgen an der Stainz.

Gestorben ist Herr Rudolf Krener, Pfarrer zu St. Margareten in Kebl, am 15. Dezember 1917 im 43. Lebensjahre.

Unbesetzt sind geblieben die Kaplansposten zu St. Martin in Gams, zu St. Lorenzen am Draufelbe, zu St. Pantraz in Altenmarkt und zu St. Gemma.

F. B. Lavanter Ordinariat zu Marburg,

am 1. Februar 1918.

† Michael,

Fürbischof.